



Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel. 02/289.76.11
Fax 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

VERSLAG

TG2008

over

*‘de distributienettarieven van de aardgas-
distributienetbeheerders, toegepast tijdens
het exploitatiejaar 2008’*

aangenomen met toepassing van artikel 14 van
het koninklijk besluit van 29 februari 2004
betreffende de algemene tariefstructuur en de
basisprincipes en procedures inzake de tarieven
en de boekhouding van de aardgasdistributie-
netbeheerders actief op het Belgisch grondgebied

19 maart 2009

Inhoud

1.	INLEIDING	3
2.	Overzicht van de procedure	5
2.1	Het oorspronkelijke tariefvoorstel.....	7
2.2	Bijkomende inlichtingen	8
2.3	Beslissingen betreffende de oorspronkelijke tariefvoorstellen	8
2.4	Hoorzitting.....	9
2.5	Het aangepast tariefvoorstel	10
2.6	Beslissingen betreffende de aangepaste tariefvoorstellen.....	10
2.7	Verlenging van de voorlopige tarieven.....	11
2.8	Bekendmaking van de tarieven.....	13
2.9	Evolutie van de tarieven tijdens de periode 2007-2008	14
3.	Commentaar van de CREG met betrekking tot bijzondere kostenposten	17
3.1	Netto vergoedingspercentages voor 2008	17
3.2	Data Envelopment Analysis	18
3.3	Inbrengen van het exploitatieoverschot of -tekort van het jaar 2006 in de tarieven van 2008	20
3.4	Vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal.....	21
3.5	Openbaredienstverplichtingen	22
3.6	Overeenstemming tussen tarieven en kosten	25
3.7	Volumes.....	26
3.8	Aansluitingstarieven.....	26
3.9	Algemeen voorbehoud.....	26
4.	Tarieven van het distributienet	28
5.	BESLUIT	33

1. INLEIDING

Overeenkomstig artikel 14¹ van het Koninklijk Besluit van 29 februari 2004² (hierna : het tariefbesluit distributie) en voor de laatste maal vóór het koninklijk besluit betreffende de meerjarentarieven³ van toepassing wordt, stelt de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (hierna : CREG) het onderhavige verslag op over de tarieven voor de aansluiting op en het gebruik van het aardgasvervoersnet, alsook de tarieven voor de ondersteunende diensten, toegepast tijdens het exploitatiejaar 2008. Vanaf 2009 is de regulatoire periode immers vastgesteld op vier jaar en zal het verslag over de tarieven dus worden opgesteld overeenkomstig artikel 25 van het koninklijk besluit van 2 september 2008, namelijk :

« Art. 25. Binnen de zes maanden na het verstrijken van een regulatoire periode legt de commissie aan de minister een verslag voor over de tarieven bedoeld in artikel 24 van dit besluit die tijdens de voorbije regulatoire periode toegepast zijn. De minister maakt dit verslag over aan de federale wetgevende Kamers en de gewestregeringen. Hij ziet erop toe dat het verslag op passende wijze wordt bekendgemaakt.

De commissie maakt dit verslag ook over aan elke distributienetbeheerder door een ter post aangetekend schrijven.»

Het directiecomité van de CREG heeft dit verslag goedgekeurd tijdens zijn zitting van 19 maart 2009.

Het onderhavig verslag bestaat uit vijf delen :

- (i) Een inleiding ;
- (ii) Een chronologische beschrijving van de procedure inzake goedkeuring van de distributienettarieven ;
- (iii) Commentaar van de CREG op de tariefvoorstellen, met inbegrip van de gewenste aanpassingen ;
- (iv) Een overzicht van de gepubliceerde tarieven en de financiële impact van de tarieven op de typeklanten ;

¹ Artikel 14 van het tariefbesluit distributie bepaalt dat de CREG elk jaar vóór 1 mei aan de minister een verslag voorlegt, met name over de tarieven bedoeld in artikel 15/5, § 2, van de oude wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (hierna : de oude gaswet) , die tijdens het voorbije exploitatiejaar toegepast zijn.

² Koninklijk besluit van 29 februari 2004 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven en de boekhouding van de aardgasdistributienetbeheerders actief op het Belgisch grondgebied.

³ Koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van de distributienetten voor aardgas.

(v) Een besluit.

Het tariefbesluit distributie is verschenen in het Belgisch Staatsblad van 11 maart 2004. Het jaar 2008 is het vijfde jaar waarvoor de CREG aardgasdistributienettarieven heeft goedgekeurd of opgelegd. Dit tariefbesluit is voor de laatste maal van toepassing tijdens het exploitatiejaar 2008. Voor de volgende tariefperiodes is het eerder vermelde nieuwe meerjarentariefbesluit van toepassing. Dat zal betrekking hebben op de periode 2009-2012.

2. Overzicht van de procedure

De volgende tabel geeft een overzicht van het verloop van de procedure die de behandeling van de tariefvoorstellen voor het exploitatiejaar 2008 regelt.

Tabel 1 – overzicht van het verloop van de procedure voor behandeling van de tariefvoorstellen

DNB	AARD VAN DE DNB	TARIEFVOORSTEL	BRIEF VOORSTEL ONVOLLEDIG	BIJKOMENDE INLICHTINGEN	BESLISSING	HOORZITTING	AANGEPAST VOORSTEL	DEFINITIEVE BESLISSING	1ste VERLENGING	2de VERLENGING	3de VERLENGING
ALG	ZW	1/10/2007	10/10/2007	26/10/2007 en 9/11/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	6/03/2008	12/06/2008	25/09/2008
GASELWEST	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
IDEG	GW	28/09/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	NVT	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
IGAO	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
IGH	GW	28/09/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	NVT	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
IMEWO	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
INTERGAS	ZV	3/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	NVT	14/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
INTERGEM	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
INTERLUX	GW	28/09/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	NVT	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
IVEG	ZV	1/10/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	10/12/2007	19/12/2007	20/03/2008	26/06/2008	25/09/2008
IVEKA	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
IVERLEK	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
INTERENERGA	ZV	1/10/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	10/12/2007	19/12/2007	20/03/2008	26/06/2008	25/09/2008
SEDILEC	GW	28/09/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	NVT	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
SIBELGA	GB	1/10/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	NVT	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
SIBELGAS N	GV	1/10/2007	10/10/2007	25/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
SIMOGEL	GW	28/09/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	NVT	7/12/2007	19/12/2007	NVT	NVT	NVT
WVEM	ZV	1/10/2007	10/10/2007	26/10/2007	22/11/2007	6/12/2007	10/12/2007	19/12/2007	20/03/2008	26/06/2008	25/09/2008

GV = gemengd Vlaanderen
GW = gemengd Wallonië

GB = gemengd Brussel
ZV = zuiver Vlaanderen

ZW = zuiver Wallonië
NVT = niet van toepassing

Hoofdstuk 3 van het tariefbesluit distributie beschrijft de procedure voor het indienen en goedkeuren van de tarieven :

« Art. 11, § 1. Uiterlijk op 30 september van elk jaar dient elke aardgasdistributienetbeheerder zijn tariefvoorstel, vergezeld van een budget voor het volgende exploitatiejaar in bij de Commissie. Het tariefvoorstel vergezeld van een budget wordt per drager en tegen ontvangstbewijs overgemaakt aan de Commissie.

§ 2. Binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van het tariefvoorstel vergezeld van een budget bevestigt de Commissie aan de betrokken aardgasdistributienetbeheerder per brief, per telefax, per e-mail met gecertificeerde elektronische handtekening of per drager tegen ontvangstbewijs de volledigheid van het dossier of bezorgt zij hem een lijst van bijkomende inlichtingen die hij moet verstrekken.

Binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van de brief, de telefax, de e-mail met gecertificeerde elektronische handtekening of het ontvangstbewijs, bedoeld in het vorig lid en waarin hem om bijkomende inlichtingen verzocht werd, verstrekt de betrokken aardgasdistributienetbeheerder aan de Commissie deze inlichtingen per drager en tegen ontvangstbewijs.

§ 3. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst van het tariefvoorstel vergezeld van een budget of, in voorkomend geval, na ontvangst van de bijkomende inlichtingen, brengt de Commissie de aardgasdistributienetbeheerder met een brief per drager tegen ontvangstbewijs op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het tariefvoorstel.

In haar beslissing tot afwijzing geeft de Commissie aan op welke punten de aardgasdistributienetbeheerder het tariefvoorstel moet aanpassen om een goedkeurende beslissing van de Commissie te verkrijgen. De Commissie motiveert haar beslissing, met in voorkomend geval, de aanwijzing van de betreffende punten van het budget.

§ 4. Indien de Commissie het tariefvoorstel van de aardgasdistributienetbeheerder afwijst, dient de aardgasdistributienetbeheerder binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van de beslissing tot afwijzing zijn aangepast tariefvoorstel in bij de Commissie volgens de procedure bedoeld in § 1, tweede lid, van dit artikel.

Binnen de termijn bedoeld in het eerste lid hoort de Commissie de aardgasdistributienetbeheerder indien deze erom verzoekt.

Binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van het aangepast tariefvoorstel brengt de Commissie de aardgasdistributienetbeheerder bij een ter post aangetekend schrijven op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het aangepaste tariefvoorstel.

Art. 12. Indien de aardgasdistributienetbeheerder zijn verplichtingen niet nakomt binnen de termijnen die artikel 11 hem oplegt, of indien de Commissie beslist heeft tot afwijzing van het aangepast tariefvoorstel, kan de Commissie voorlopige tarieven goedkeuren, die de betreffende aardgasdistributienetbeheerder dient toe te passen, voor een hernieuwbare periode van drie maanden.

Het eerste lid is eveneens van toepassing op de aardgasdistributienetbeheerder die zijn analytisch boekhoudplan niet aan de Commissie voorlegt binnen de termijn die artikel 22 van dit besluit oplegt of indien de Commissie weigert dit analytisch boekhoudplan goed te keuren. »

2.1 Het oorspronkelijke tariefvoorstel

Per e-mail van 22 augustus 2007 gaf de CREG de aardgasdistributienetbeheerders instructies voor het invullen van hun tariefvoorstel 2008. Deze instructies bevatten onder andere de waarden van de parameters die nodig zijn voor de berekening van de billijke winstmarge :

- de wegingsfactor Beta die gebruikt wordt voor de berekening van het rendementspercentage, voor gas vastgesteld op 1,0000 ;
- de waarde van de risicoloze rentevoet, die gebruikt wordt voor de berekening van het rendementspercentage (OLO : rendement van de lineaire obligaties : 3,8045%) ;
- de berekening van factor D als zijnde de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen ;
- de waarde van de risicopremie, die voor gas is vastgesteld op 3,50% ;
- de illiquiditeitspremie, vastgesteld op 20%.

In een schrijven van 17 september 2007 deelde de CREG de distributienetbeheerders de normen en criteria voor het evalueren van de redelijkheid van de kosten mee.

Omdat 30 september 2007, datum van indiening van de tariefvoorstellen bij de CREG, op een zondag viel, werd deze verschoven naar de eerstvolgende werkdag, namelijk 1 oktober 2007.

Zoals blijkt uit tabel 1, hebben de meeste aardgasdistributienetbeheerders de wettelijk voorgeschreven termijn voor het indienen van hun tariefvoorstellen nageleefd.

Enkel INTERGAS diende zijn voorstel buiten de termijn in, op 3 oktober 2007. De CREG maakte melding van deze vertraging in haar beslissing van 22 november 2007 en stipte daarbij aan dat deze in geen geval kon aanleiding geven tot een lichtere controle van het tariefvoorstel omwille van tijdsgebrek. Hoewel de termijn als gevolg van deze vertraging werd ingekort, heeft de CREG ondanks alles in de haar resterende tijd een analyse van het tariefvoorstel van INTERGAS gemaakt. De CREG heeft de distributienetbeheerder er tevens aan herinnerd dat het niet indienen van het tariefvoorstel krachtens artikel 27 van het tariefbesluit distributie strafbaar is met een geldboete.

Van bij de indiening van deze dossiers van tariefvoorstel met budget heeft de CREG vervolgens de hierna beschreven procedure gevolgd.

2.2 Bijkomende inlichtingen

Overeenkomstig artikel 11, §2, van het tariefbesluit distributie, heeft de CREG de distributienetbeheerders op 10 oktober 2007 laten weten dat de op 1 oktober 2007 ingediende dossiers niet alle inlichtingen bevatten die de CREG toelaten een omstandige beslissing te nemen.

De distributienetbeheerders werden dan ook verzocht de gevraagde bijkomende inlichtingen te verstrekken. Die bijkomende inlichtingen hadden zowel betrekking op de nodige gegevens voor het bepalen van de waarde van het geïnvesteerde kapitaal waarop de billijke winstmarge moet berekend worden, als op een algemeen gebrek aan verantwoording voor diverse kosten.

Zoals men in tabel 1 kan vaststellen, hebben alle distributienetbeheerders de bijkomende inlichtingen overgemaakt binnen de toegewezen termijn, met andere woorden binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van de brief waarin hen om bijkomende inlichtingen verzocht werd. Vervolgens heeft de CREG eveneens mondeling en schriftelijk contact met verschillende distributienetbeheerders genomen om nadere uitleg en details te bekomen.

Toch dient het bijzondere geval genoteerd van ALG, dat slechts een gedeelte van de bijkomende inlichtingen verstrekte op 26 oktober 2007. Het andere gedeelte werd de CREG pas bezorgd op 9 november 2007, zijnde 14 dagen na het verstrijken van de wettelijke termijn bepaald in artikel 11, §2, van het tariefbesluit distributie, en dit nadat de CREG een herinnering had verstuurd.

2.3 Beslissingen betreffende de oorspronkelijke tariefvoorstellen

Op basis van de oorspronkelijke tariefvoorstellen en bijkomende inlichtingen ingediend door de distributienetbeheerders en binnen de voorgeschreven wettelijke termijn⁴, heeft de CREG haar eerste beslissingen genomen op 22 november 2007 voor alle distributienetbeheerders. Ze bestonden uit een beslissing tot afwijzing en vermeldden een lijst van punten die de

⁴ Artikel 11, §3, van het tariefbesluit distributie bepaalt dat de CREG binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst van het tariefvoorstel vergezeld van een budget of, in voorkomend geval, na ontvangst van de bijkomende inlichtingen, de aardgasdistributienetbeheerder met een brief per drager tegen ontvangstbewijs op de hoogte moet brengen van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het tariefvoorstel.

aardgasdistributienetbeheerder moest aanpassen om zijn tariefvoorstel goedgekeurd te krijgen.

De gevraagde aanpassingen hadden onder andere betrekking op :

- de structuur, de mate van volledigheid en de klaarheid van de voorgestelde tarieven ;
- de investeringen waarmee rekening werd gehouden bij de evaluatie van het geïnvesteerde kapitaal ;
- de verantwoording van kosten van openbaredienstverplichtingen en aansluitingskosten ;
- het gebrek aan verantwoording van een of meer vragen van de door de CREG opgestuurde lijst van bijkomende inlichtingen ;
- de niet gekapitaliseerde aanvullende pensioenen ;
- de operationele kosten en meer bepaald de verdeling van de kosten onder verschillende klantengroepen ;
- de budgettering van de volumes ;
- de *embedded costs*.

De belangrijkste van voornoemde punten worden verder ontwikkeld in deel 3 van dit verslag.

2.4 Hoorzitting

Artikel 11, §4, van het tariefbesluit distributie bepaalt dat de CREG de aardgasdistributienetbeheerder hoort binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van de beslissing tot afwijzing, indien hij erom verzoekt.

Elf van de achttien distributienetbeheerders waarvan het tariefvoorstel werd afgewezen deden een beroep op deze mogelijkheid. Het gaat hier om Vlaamse gemengde en zuivere DNB's en ALG.

Alle hoorzittingen werden gehouden op 6 december 2007 en boden de aardgasdistributienetbeheerders de kans om mondeling een aantal punten te bespreken of te verduidelijken die geleid hadden tot de afwijzing van het tariefvoorstel door de CREG.

Hoewel ze niet hun toevlucht namen tot de hoorzitting, vroegen de Waalse gemengde DNB's niettemin dat op 4 december 2007 een informele vergadering in hun lokalen zou worden

gehouden om het aangepast tariefvoorstel 2008 met budget voor te bereiden.

2.5 Het aangepast tariefvoorstel

Binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van de beslissing tot afwijzing moet de aardgasdistributienetbeheerder zijn aangepast tariefvoorstel bij de CREG indienen.

De meeste aardgasdistributienetbeheerders dienden hun aangepast tariefvoorstel in op vrijdag 7 december 2007 en maandag 10 december 2007. INTERGAS diende het in op 14 december 2007.

De termijnen werden dus door alle aardgasdistributienetbeheerders nageleefd, behalve door INTERGAS. De CREG maakte melding van deze vertraging in haar beslissing van 19 december 2007 en stipte daarbij aan dat deze in geen geval kon aanleiding geven tot een lichtere controle van het tariefvoorstel omwille van tijdsgebrek. Hoewel de termijn als gevolg van deze vertraging werd ingekort, heeft de CREG ondanks alles in de haar resterende tijd een analyse van het tariefvoorstel van INTERGAS gemaakt. De CREG heeft de distributienetbeheerder er tevens aan herinnerd dat het niet indienen van het tariefvoorstel krachtens artikel 27 van het tariefbesluit distributie strafbaar is met een geldboete.

2.6 Beslissingen betreffende de aangepaste tariefvoorstellen

Binnen de vijftien kalenderdagen na ontvangst van het aangepast tariefvoorstel brengt de Commissie de aardgasdistributienetbeheerder bij een ter post aangetekend schrijven op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het aangepast tariefvoorstel. In dit laatste geval wordt dan overgegaan tot de toepassing van voorlopige opgelegde tarieven⁵.

Op 19 december 2007 nam de CREG een beslissing met betrekking tot alle ingediende aangepaste tariefvoorstellen.

Een meerderheid van de distributienetbeheerders, namelijk veertien op achttien, stelde vast dat hun tariefvoorstellen aan de door de CREG gemaakte opmerkingen voldeden en dus goedgekeurd werden. De waren bijgevolg van toepassing vanaf 1 januari tot en met 31 december 2008.

De tariefvoorstellen van de vier overblijvende distributienetbeheerders (ALG, IVEG, INTERENERGA, WVEM), werden afgewezen en gaven aanleiding tot het opleggen van voorlopige tarieven, van toepassing voor een hernieuwbare periode van drie maanden. Deze voorlopige tarieven werden berekend op basis van het budget dat de CREG opnieuw had berekend per klantengroep.

Als reden voor de afwijzing van de aangepaste tariefvoorstellen werden onder andere de volgende overwegingen opgegeven :

- het gebruik van een aankoopprijs voor gas die gevoelig hoger ligt dan degene die door de meeste andere distributienetbeheerders werd meegedeeld met betrekking tot de openbaardienstverplichtingen (ODV) ;
- het ontbreken van een antwoord op sommige vragen die gesteld werden in het verzoek om bijkomende inlichtingen van 10 oktober 2007 ;
- niet-overeenstemming met de richtlijnen van de CREG aangaande de berekening van de billijke vergoeding ;
- geen rechtvaardiging van de wijzigingen aangebracht aan het budget en de tarieven ;
- onvolledige overeenstemming van kosten en ontvangsten ;
- een wijziging van het tariefvoorstel en de tarieven op andere punten dan die welke vermeld werden in de desbetreffende beslissing van de CREG van 22 november 2007.

2.7 Verlenging van de voorlopige tarieven

Wanneer de CREG krachtens artikel 12 van het tariefbesluit distributie voorlopige tarieven voor een hernieuwbare periode van drie maanden heeft opgelegd, kan ze gedurende het exploitatiejaar geen definitieve tarieven meer goedkeuren voor het resterend deel van dat jaar. Het hele exploitatiejaar valt dan immers onder het stelsel van de voorlopige tarieven, zelfs al voldoen de distributienetbeheerders in een later tariefdossier aan alle opmerkingen van de CREG.

In een brief van 19 december 2007 bood de CREG de aardgasdistributienetbeheerders de mogelijkheid om uiterlijk tegen 29 februari 2008 een tarifair informatiedossier over te maken waarmee ze zich in orde konden stellen met de aanpassingsverzoeken van de CREG.

⁵ Artikel 12, eerste lid, van het tariefbesluit distributie

De zuivere distributienetbeheerders, die de CREG in haar beslissingen van 19 december 2007 voorlopige tarieven geldig tot en met 31 maart 2008 had opgelegd, maakten gebruik van de mogelijkheid om een nieuw tariefvoorstel in te dienen. Hun informatiedossiers werden in ontvangst genomen op 29 februari 2008.

Enkel het informatiedossier van ALG bevatte nieuwe gegevens ten opzichte van het aangepast tariefvoorstel. Deze wijzigingen, die resulteerden in prijsverhogingen, waren echter niet door de CREG gevraagd in haar beslissing van 19 december 2007 en werden bovendien niet verantwoord. Daarenboven werd geen rekening gehouden met de aanvragen tot aanpassing van de beslissing van 19 december 2007. Bijgevolg heeft de CREG op 6 maart 2008 beslist de voorlopige tarieven van ALG te verlengen voor de periode van 1 april tot en met 30 juni 2008.

Omdat de drie andere dossiers geen enkele aanpassing hadden ondergaan ten opzichte van die welke de CREG in haar beslissing van 19 december 2007 had gevraagd, ging de CREG op 20 maart 2008 over tot de verlenging van de voorlopige tarieven van IVEG, INTERENERGA en WVEM voor een nieuwe periode van drie maanden.

In het kader van de tweede verlenging had ALG geen tariefdossier opgestuurd en werden zijn voorlopige tarieven dus verlengd bij beslissing van de CREG van 12 juni 2008. De drie overige aardgasdistributienetbeheerders hadden de CREG inlichtingendossiers overgemaakt. Aangezien de inlichtingen geen nieuwe gegevens bevatten en er bijgevolg nog altijd niet voldaan was aan de punten die de CREG in haar voorgaande beslissingen had opgesomd en waaraan moest voldaan worden om haar goedkeuring te krijgen, verlengde de CREG haar voorlopige tarieven voor de periode van 1 juli tot en met 30 september 2008 in haar beslissingen van 26 juni 2008.

In het kader van de derde verlenging heeft ALG opnieuw geen tariefdossier opgestuurd en bevatten de inlichtingen verstrekt door de drie andere aardgasdistributienetbeheerders geen nieuwe gegevens. Op 25 september 2008 nam de CREG dan voor de derde keer de beslissing om de tarieven te verlengen, ditmaal voor de periode van 1 oktober tot en met 31 december 2008.

2.8 Bekendmaking van de tarieven

Artikel 13 van het tariefbesluit distributie regelt de bekendmaking van de goedgekeurde of opgelegde tarieven :

« Art. 13. De Commissie laat haar eventuele beslissing tot goedkeuring van het tariefvoorstel bedoeld in artikel 11 van dit besluit voor het komende exploitatiejaar onverwijld bekendmaken in het Belgisch Staatsblad, alsook onverwijld langs elektronische weg.

In voorkomend geval laat de Commissie haar beslissing bedoeld in artikel 12 van dit besluit onverwijld bekendmaken in het Belgisch Staatsblad, alsook onverwijld langs elektronische weg.

De aardgasdistributienetbeheerder maakt de tarieven goedgekeurd door de Commissie onverwijld aan de aardgasdistributienetgebruikers bekend op de wijze die hij passend acht, en stelt ze ter beschikking van iedereen die erom verzoekt. Hij maakt ze eveneens onverwijld bekend langs elektronische weg. »

Overeenkomstig deze bepaling heeft de CREG de tarieven onverwijld op haar website (www.creg.be) en in het Belgisch Staatsblad laten bekendmaken.

Om de marktwerking te vergemakkelijken en de berekening van de distributietarieven toegankelijker te maken voor elke betrokken netgebruiker, heeft de CREG erop aangedrongen dat de distributienetbeheerders op hun website een rekenmodule zouden ter beschikking stellen waarmee het distributienettarief kan bepaald worden dat op elkeen van toepassing is volgens zijn persoonlijke gegevens.

2.9 Evolutie van de tarieven tijdens de periode 2007-2008

Tabel 2: vergelijking van de tarieven voor het gebruik van het distributienet tussen 2007 en 2008
Tarief excl. BTW (€/MWh)

	Residentiële afnemer 23.260 kWh/jaar			Professionele afnemer 2.300 MWh/jaar			Industriële afnemer 36.000 MWh/jaar (uurpiek 12 MW)		
	2007	2008	Evolutie	2007	2008	Evolutie	2007	2008	Evolutie
ALG	10,32	10,02	-2,9%	2,19	2,28	4,1%	0,42	0,45	5,5%
GASELWEST	9,61	12,01	24,9%	2,67	3,21	20,3%	0,44	0,50	15,1%
IDEG	10,70	12,89	20,5%	2,99	3,61	20,5%	0,66	0,79	19,6%
IGAO	7,41	9,20	24,3%	1,43	1,74	22,4%	0,23	0,27	16,3%
IGH	10,61	13,18	24,3%	2,92	3,68	26,0%	0,48	0,59	23,1%
IMEWO	9,41	11,54	22,6%	2,20	2,74	24,2%	0,52	0,62	19,1%
INTERGAS	7,63	7,27	-4,8%						
INTERGEM	8,69	9,78	12,5%	2,09	2,39	14,1%	0,40	0,44	10,2%
INTERLUX	12,38	13,62	10,0%	4,69	5,08	8,4%	1,04	1,13	8,9%
IVEG	9,31	9,80	5,3%	1,99	2,09	5,1%	1,22	1,29	5,0%
IVEKA	8,71	9,90	13,6%	2,03	2,32	14,8%	0,51	0,53	4,1%
IVERLEK	8,90	10,21	14,7%	2,04	2,37	16,5%	0,22	0,24	6,6%
INTER-ENERGA	11,33	14,61	29,0%	2,70	3,03	12,2%	1,28	1,67	30,1%
SEDILEC	10,60	12,38	16,8%	2,94	3,46	18,0%	0,65	0,74	14,7%
SIBELGA	12,08	12,78	5,8%	3,74	3,68	-1,6%	1,96	1,80	-8,0%
SIBELGAS N	8,64	11,29	30,6%	2,34	3,19	36,4%	0,53	0,66	26,6%
SIMOGEL	9,57	8,50	-11,2%	1,84	1,59	-13,3%	1,10	0,95	-14,1%
WVEM	10,42	12,20	17,2%	2,00	2,34	17,0%	1,03	1,15	11,4%
GEMIDDELDE	9,79	11,18	14,1%	2,52	2,87	14,1%	0,75	0,81	8,9%

Tabel 2 hierboven toont een stijgende tendens van de distributietarieven voor de meeste distributienetbeheerders. Deze tariefstijgingen werden al aangegeven in het jaarverslag 2007 van de CREG⁶.

Enkele van de oorzaken zijn onder andere :

- De gevolgen van een reeks arresten van het Hof van Beroep te Brussel in verband met de beoordeling van de redelijkheid van de kosten, waardoor de tariefbevoegdheden van de CREG⁷ ernstig in het gedrang kwamen ;
- De dading waarover met de distributienetbeheerders onderhandeld werd en waar enkel de gemengde distributienetbeheerders wilden toe overgaan, die enerzijds een einde stelt aan de rechtsgedingen met betrekking tot de exploitatiejaren 2004-2007 en anderzijds kostenverminderingen verzekert voor de distributietarieven die de CREG in het verleden heeft bedongen⁸ ;
- De gevoelige toename van de openbaredienstverplichtingen (ODV) ;
- De stijging van de risicoloze rentevoeten door de weerslag ervan op de billijke winstmarge ; en

⁶ Jaarverslag 2007 van de CREG, punt 2.7.4., p. 58.

⁷ Een samenvatting van de standpunten van het Hof van Beroep te Brussel en van de gevolgen ervan voor de bevoegdheden van de CREG, alsook van de weerslag ervan op de tarieven, werd gegeven in het jaarverslag over de gastarieven 2007 (verslag TG2007-02).

⁸ Een samenvatting van de context die tot het aangaan van de dading leidde en een opsomming van de bijzonderste stappen vooruit ervan, evenals de mogelijke wettelijke initiatieven die tot het neutraliseren van de gevolgen van de rechtspraak en de dading kunnen leiden, werden gegeven in het jaarverslag over de gastarieven 2007 (verslag TG2007-02).

- De voortdurende uitbreiding van het aardgasdistributienet in sommige zones.

Wat de residentiële afnemers betreft, zijn de distributietarieven gemiddeld opnieuw teruggekeerd tot hun peil van 2004, het jaar vanaf hetwelk het directiecomité van de CREG de bevoegdheid kreeg om ze goed te keuren. Sinds 2004 heeft het directiecomité van de CREG aanzienlijke kostenbedragen afgewezen, wat jaar na jaar aanleiding gaf tot een verlaging van de distributietarieven in het voordeel van de verbruiker. Wat de professionele afnemers betreft, zijn de distributietarieven ongeveer 10% onder hun peil van 2004 gebleven.

In het kader van de analyse en de goedkeuring van de distributietarieven 2008 heeft het directiecomité voor een residentiële eindafnemer een analyse gemaakt van de evolutie van de totale gasfactuur, met inbegrip van de componenten vervoer, energie en bijdragen. Uit deze analyse blijkt dat het gemiddelde gezin voor zijn aardgasverbruik van het jaar 2008 in Vlaanderen € 200 meer moet betalen dan het jaar ervoor. In Wallonië bedraagt deze meeruitgave € 215. Het directiecomité van de CREG heeft tevens een niet exhaustieve lijst meegedeeld van elementen die tot het neutraliseren van deze stijgingen voor de eindafnemers kunnen leiden. Ondertussen werden sommige van die denksporen door de politieke wereld overgenomen, zoals de uitbreiding en versterking van de wettelijke bevoegdheden van de CREG.

Zoals aangegeven door tabel 2 liggen de in 2008 toegepaste tarieven gemiddeld 14,1% hoger dan die van 2007 voor de residentiële en professionele afnemers. Voor de industriële afnemers bedraagt de gemiddelde stijging 8,9%.

Er kunnen aanzienlijke verschillen tussen distributienetbeheerders worden waargenomen. Die zijn enerzijds te wijten aan topografische en technische factoren, eigen aan de distributiezone, en anderzijds aan het aantal openbaredienstverplichtingen en het bedrag van de wegenisretributie die van het ene gewest tot het andere verschilt. Andere factoren, zoals de overdracht van het exploitatiesaldo van het voorgaande jaar (bonus/malus), hebben eveneens een invloed op deze tariefverschillen.

Onderstaande tabellen 3a en 3b geven respectievelijk voor Wallonië en Vlaanderen een overzicht van de voornaamste oorzaken van de stijging van de distributietarieven voor de residentiële afnemers en van de omvang van hun aandeel in deze stijging. Daaruit blijkt duidelijk dat de gevolgen van de arresten van het Hof van Beroep te Brussel en van de eruit voortvloeiende dading de hoofdelementen ervan vormen.

Tabel 3a - Overzicht van de voornaamste oorzaken van de stijgingen van de distributietarieven voor een residentiële afnemer in Wallonië

Stijging van de distributienetvergoeding - Wallonië	+15%
1. Arresten van het Hof van Beroep	(+7%)
a) Afschrijvingen	
<i>Voor de bijzonderste klassen van activa:</i>	(+6%)
- geïndexeerde afschrijvingsbasis voor de bijzonderste klassen van activa	
- afschrijvingspercentage 2% --> 3%	
b) Berekening bonus/malus	(+1%)
- Basis =boekhoudkundig resultaat zonder ex-post kostenraming	
- beperking van het mechanisme van overschrijvingen uit het verleden	
2. Dading (ingevolge arresten van het Hof van Beroep)	(+6%)
Berekening billijke vergoeding	
- Parameters conform de vervoersvoorschriften maken	
- Waardeverhoging van het geïnvesteerde kapitaal (o.a. investeringen)	
- Verhoging van de risicoloze rentevoet	
3. Kosten van de openbaredienstverplichtingen	(+2%)

Tabel 3b - Overzicht van de voornaamste oorzaken van de stijgingen van de distributietarieven voor een residentiële afnemer in Vlaanderen

Stijging van de distributienetvergoeding - Vlaanderen	+25%
1. Arresten van het Hof van Beroep	(+13%)
a) Afschrijvingen	
<i>Voor de bijzonderste klassen van activa:</i>	(+6%)
- geïndexeerde afschrijvingsbasis voor de bijzonderste klassen van activa	
- afschrijvingspercentage 2% --> 3%	
b) Berekening bonus/malus	(+7%)
- Basis =boekhoudkundig resultaat zonder ex-post kostenraming	
- beperking van het mechanisme van overschrijvingen uit het verleden	
2. Dading (ingevolge arresten van het Hof van Beroep)	(+6%)
Berekening billijke vergoeding	
- Parameters conform de vervoersvoorschriften maken	
- Waardeverhoging van het geïnvesteerde kapitaal (o.a. investeringen)	
- Verhoging van de risicoloze rentevoet	
3. Kosten van de openbaredienstverplichtingen	(+2%)
4. Andere kosten (informatica, enz.)	(+4%)

3. Commentaar van de CREG met betrekking tot bijzondere kostenposten

3.1 Netto vergoedingspercentages voor 2008

Bij de vaststelling van de netto vergoedingspercentages werd rekening gehouden met de volgende elementen:

a) 33% van de GIK :

33 % van de GIK wordt vergoed tegen 8,7654% netto, wat overeenkomt met de som van de volgende vergoedingspercentages:

- het gemiddelde OLO-percentage van het jaar 2006, of: 3,8045% vermeerderd met een illiquideiteitsfactor van 1,2, wat neerkomt op 4,5654%;
- een specifieke sectoriële risicopremie van 3,50% vermeerderd met een illiquideiteitsfactor van 1,2, wat neerkomt op 4,20%.

b) (D⁹ – 33%) van de GIK :

Aangezien de eigen vermogen van alle aardgasdistributienetbeheerders hoger liggen dan 33% van het geherwaardeerde balanstotaal, heeft de aardgasdistributienetbeheerder ook recht op een vergoeding van (D – 33%) van de GIK. Deze vergoeding is gelijk aan het voornoemde OLO-percentage van 2006, of 3,8045%, vermeerderd met een krediet supplement van 0,7%, wat het vergoedingspercentage op 4,5045% brengt.

c) Op het resterende deel van de GIK :

De aardgasdistributienetbeheerder heeft recht op de terugbetaling van de effectieve interestlasten die als redelijk beoordeeld worden (*embedded cost*).

Samenvatting van de vergoedingspercentages :

Op 33% van de GIK	8,7654% netto
Op (D – 33%) van de GIK	4,5045% netto
Op de rest van de GIK	Effectieve interestlasten

De rechtspersonenbelasting wordt als een kost beschouwd en is opgenomen in de tarieven.

⁹ D is de verhouding tussen het (geherwaardeerde) reële eigen vermogen en het balanstotaal. Indien het gerevalueerde eigen vermogen bijvoorbeeld 90% van het balanstotaal bedragen, dan krijgt de onderneming een bijkomende vergoeding van 4,5045% op 57% van de GIK.

3.2 Data Envelopment Analysis

De hierna beschreven analysemethode maakt het mogelijk een indruk van de efficiëntie te krijgen en beter toe te zien op de kostenbeheersing door kostenbepalende maatregelen op te leggen aan aardgasdistributienetbeheerders waarvan het beheersbare kostenbudget als overdreven beschouwd wordt op basis van deze methode.

Het door de oude gaswet bepaalde tariefmechanisme bestaat uit een «*cost plus*»-methode in die zin dat de tarieven de reële kosten van de distributieactiviteit en de afschrijvingen moeten dekken en tevens een billijke winstmarge¹⁰ moeten verzekeren. Een zuiver «*cost plus*»-systeem waarborgt echter niet als vanzelf dat men een efficiënte DNB heeft, aangezien het de dekking van alle kosten verzekert, met inbegrip van de kosten die voortvloeien uit de inefficiëntie van de distributienetbeheerder. Om dit nadeel tegen te gaan, verplicht de wetgever de distributienetbeheerders om de factoren die de kostprijs bepalen zo goed mogelijk te beheersen¹¹. En hij verleent de CREG de bevoegdheid om te weigeren dat de kosten die zij uit het oogpunt van de efficiëntie van de distributienetbeheerders als onredelijk beschouwd mogen doorberekend worden in de tarieven¹². Het «*cost plus*»-systeem werd dus bijgesteld.

Om deze kostenbeheersingsmaatregelen op eenduidige en kwantificeerbare wijze te beoordelen, heeft de CREG de *Data Envelopment Analysis* (DEA)-methode ontwikkeld. Die bestaat uit een vergelijkende efficiëntieanalyse van de aardgasdistributienetbeheerders die actief zijn op het Belgisch grondgebied.

Als productiefactor (input) wordt het totaal van de niet opgelegde interne kosten gebruikt.

Bovendien is dit model gebaseerd op zeven types van output:

- het aantal toegangspunten (EAN);
- het aantal toegangspunten voor klantengroep 1 (EAN);
- de lengte van het laagspanningsnet (km);
- de lengte van het middenspanningsnet (km);
- de vervoerde energie (kWh);
- de vervoerde energie voor klantengroep 1 (kWh);
- het aantal drukreducercabines.

De basisprincipes van dit model zijn de volgende:

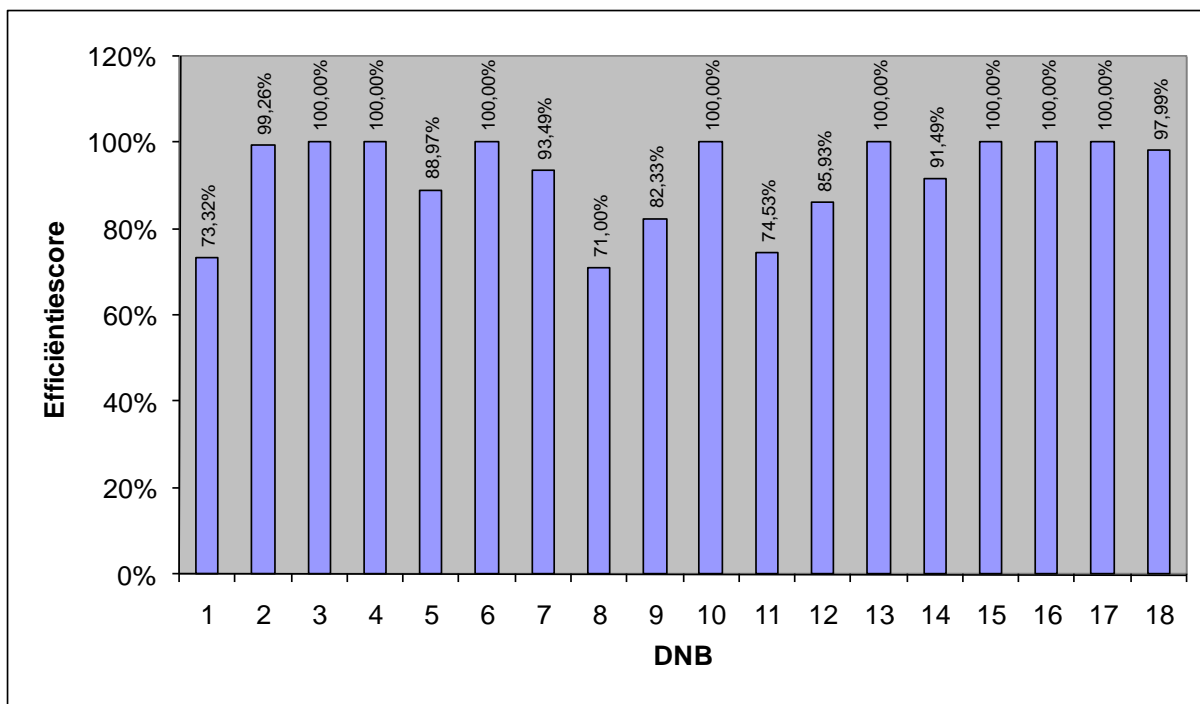
¹⁰ Art. 15/5bis van de oude gaswet

¹¹ Art. 24 van het tariefbesluit distributie

- a) De niet opgelegde interne kosten weergegeven in het exploitatiebudget van het jaar 2008 mogen in reële termen en rekening houdend met het investeringsritme in geen geval hoger zijn dan de niet opgelegde interne kosten die gemaakt werden in het exploitatiejaar 2004, het eerste jaar waarvoor de CREG over gecontroleerde cijfers beschikt en dat een aanvaardbare aanduiding over het kostenpeil in de distributiesector geeft;
- b) De distributienetbeheerder moet, op basis van vergelijking via *Data Envelopment Analysis* (DEA) met constante schaalopbrengst op basis van de reële kosten voor 2004, verdeeld over vier jaar vanaf 2006, een maximale kostprijsbeheersing aantonen, met name door de maximale efficiëntiescore (100 %) te behalen. In het budget 2008 zal drie kwart van de efficiëntieverbetering moeten verwezenlijkt worden;
- c) Het basisjaar 2004 werd vergelijkbaar gemaakt met het budgetjaar 2008 in het model.

De efficiëntiescore van een aardgasdistributienetbeheerder werd berekend door hem te vergelijken met een lineaire combinatie van aardgasdistributienetbeheerders die een zelfde hoeveelheid van elke output produceren met de minimale combinatie van inputs. De efficiëntiescore (0% : volkomen inefficiënt ; 100% : volkomen efficiënt) verduidelijkt in welke mate de inputs moeten verminderd worden opdat de aardgasdistributienetbeheerder de efficiëntielimiet zou bereiken. Een aardgasdistributienetbeheerder wordt als efficiënt beschouwd indien geen enkele andere aardgasdistributienetbeheerder noch lineaire combinatie van andere aardgasdistributienetbeheerders een even grote hoeveelheid outputs kan produceren met minder inputs. Waarbij de 100% score uiteraard het te bereiken doel voor de distributienetbeheerders is.

¹² Art. 25 van het tariefbesluit distributie



Uit de DEA-analyse blijkt dat de 18 aardgasdistributienetbeheerders niet dezelfde efficiëntie vertonen. De gemiddelde efficiëntiescore bedraagt 92,13%. Acht aardgasdistributienetbeheerders vormen de efficiëntiegrens en de minst efficiënte distributienetbeheerder haalt een score van 71,00%.

De DEA-analyse leidde tot een totale kostenafwijzing van €5.526.318,51.

3.3 Inbrengen van het exploitatieoverschot of -tekort van het jaar 2006 in de tarieven van 2008

Artikel 26 van het tariefbesluit distributie gaat over de overdracht van de verliezen en overschotten van een gegeven exploitatiejaar naar het volgende.

Indien de CREG bij het onderzoek van het jaarverslag bedoeld in artikel 15, §1 van het tariefbesluit distributie vaststelt dat de tarieven toegepast tijdens het afgelopen exploitatiejaar geresulteerd hebben een bonus of een malus, brengt zij de aardgasdistributienetbeheerder hiervan onverwijld op de hoogte.

Binnen de vijftien kalenderdagen na de ontvangst van deze beslissing kan de aardgasdistributienetbeheerder zijn bevindingen hierover meedelen aan de CREG. Op zijn verzoek kan de aardgasdistributienetbeheerder binnen deze zelfde termijn door de CREG gehoord worden.

Binnen de dertig kalenderdagen na het verloop van de voornoemde termijn beslist de CREG definitief of de tarieven geresulteerd hebben in een bonus of malus.

Om het begrip « bonus-malus » op concrete wijze te verduidelijken, verwijst de CREG naar hoofdstuk 7 van het tariefbesluit distributie, met als titel « Kostenbeheersing ». Dit hoofdstuk omvat ook artikel 26 met betrekking tot de bonus-malus, die moet worden begrepen als een instrument voor kostenbeheersing en toegepast in verband met de andere bepalingen van dit hoofdstuk.

Daartoe behoort tevens artikel 24, dat stelt dat de aardgasdistributienetbeheerder de kostprijs per eenheid aardgas zo laag mogelijk moet houden door de factoren die de kostprijs bepalen zo goed mogelijk te beheersen. Om de distributienetbeheerders daartoe aan te moedigen, kan de CREG een bonus-malus vaststellen als de oorzaak ervan terug te vinden is in de regels vermeld in artikel 24 van het tariefbesluit distributie.

Concreet gesproken maakt de CREG gebruik van de begrippen « reële ontvangsten » en « reële kosten ». De ontvangsten slaan uitsluitend betrekking op de inkomsten uit de activiteit van distributienetbeheerder (verbonden aan het gebruik van het distributienet). De ontvangsten verminderd met kosten en belastingen geven dit resultaat. Dat resultaat wordt vervolgens verminderd met de billijke winstmarge om het exploitatieoverschot of -tekort te bekomen. Het overschot wordt in mindering gebracht van de kosten die de basis van zijn toekomstige tarieven vormen, terwijl het tekort aan dezelfde kosten toegevoegd wordt.

In 2007 nam de CREG een bonus/malus beslissing op basis van de kosten en ontvangsten van de distributieactiviteit die, voor het jaar 2006, een verband hadden met de in aanmerking komende afnemers. De CREG stelde voor het exploitatiejaar 2006 een globaal exploitatieoverschot vast van €11.705.938,89 dat in mindering gebracht moest worden van de tariefkosten van het jaar 2008. Algemeen genomen zien de distributienetbeheerders een kostenvermindering op hun tarieven van 2008 toegepast worden ingevolge de vaststelling van een exploitatieoverschot.

3.4 Vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal

De vergoeding van het geïnvesteerde kapitaal kende een stijging in 2008. Deze vergoeding is samengesteld uit twee componenten, namelijk de vergoeding van het eigen kapitaal en die van het geleende kapitaal, waarvan de embedded costs deel uitmaken.

De stijging van de vergoeding van het eigen kapitaal valt grotendeels te verklaren door die van de risicoloze rentevoet (OLO) en van het geïnvesteerde kapitaal.

De *embedded costs* zijn van hun kant gevoelig gestegen in verhouding tot het laatst goedgekeurde budget. Deze stijging houdt onder meer verband met de herziening van de financieringswijze van sommige distributienetbeheerders. Die nemen immers hun toevlucht tot financiering met schulden op lange termijn voor hun komende investeringen, waardoor ze tevens dichter komen bij de 33/67 verhouding van de financieringen met eigen middelen ten opzichte van die met schulden. De stijging van de *embedded costs* valt eveneens te verklaren door de hogere rentevoeten dan in het verleden voor deze investeringen.

In verband met de *embedded costs* heeft de CREG opmerkingen over mogelijke overschattingen gemaakt aan het adres van de Waalse gemengde distributienetbeheerders. De laatstgenoemden conformeerden zich aan deze opmerkingen ter gelegenheid van het aangepast voorstel.

3.5 Openbaredienstverplichtingen

Het gaat om verplichtingen die een distributienetbeheerder (of een leverancier) worden opgelegd en die betrekking hebben op sociaaleconomische, milieugebonden en technische aspecten van de gasbevoorrading.

De openbaredienstverplichtingen brengen bijkomende kosten voor de distributienetbeheerders mee. Deze kosten worden door de distributienetbeheerders ingebracht in hun tariefvoorstellen en vormen vervolgens het onderwerp van een analyse door de CREG voor wat hun redelijkheid betreft.

Wat de Vlaamse gemengde distributienetbeheerders betreft, is de toename van deze openbaredienstverplichtingen hoofdzakelijk te wijten aan de stijging van het aantal gedropte klanten.

Aan andere distributienetbeheerders werden sommige of in voorkomend geval alle van de volgende verzoeken tot aanpassing gesteld :

Aankoopprijs van de energie voor de levering van gas aan de beschermde klanten

Omdat ze vaststelde dat een derde van de distributienetbeheerders een eenheidsprijs bekwamen die voor het jaar 2008 lager lag dan 25 €/MWh, achtte de CREG het onredelijk dat de Waalse gemengde en de Vlaamse zuivere intercommunales evenals ALG niet in staat waren een vergelijkbare prijs te bekomen.

De CREG was inderdaad van mening dat deze distributienetbeheerders onvoldoende proactief waren opgetreden bij het onderhandelen van hun contracten in verband met de compensatie van de energieaankopen (bestemd voor levering aan beschermde klanten en voor eigen verbruik) met als gevolg energieprijzen die onredelijk lijken in vergelijking met die welke door andere distributienetbeheerders worden bekomen.

Bijgevolg heeft de CREG beslist dat de gebudgetteerde energiekost, zowel voor de beschermde en gedropte klanten als voor het eigen verbruik van de distributienetbeheerders, in 2008 in het aangepaste tariefvoorstel lager dan of gelijk aan 25 €/MWh moest zijn.

De Waalse gemengde distributienetbeheerders zijn ingegaan op dit verzoek tot aanpassing. De zuivere distributienetbeheerders hebben van hun kant niet aan dit verzoek voldaan.

Gaslevering aan beschermde klanten

De CREG heeft sommige kosten voor de levering van gas aan de beschermde klanten van de Waalse gemengde distributienetbeheerders en van ALG geweigerd wegens onjuiste boeking. Bij die gelegenheid herinnerde de CREG aan de oprichting in 2008 van een federaal fonds om de reële kost te financieren die voortvloeit uit de toepassing van maximumprijzen voor de levering van gas aan residentiële beschermde klanten, alsook aan de categorieën van klanten die van dit fonds kunnen genieten. In het licht van de federale en gewestelijke wetgevingen die het sociaal tarief aan verschillende categorieën van klanten toekennen, werd de betrokken distributienetbeheerders tevens opheldering verschaft over de boeking en de te volgen procedure naargelang het type van residentiële beschermde klant (federaal of gewestelijk).

Het Koninklijk Besluit van 21 januari 2004 tot vaststelling van de nadere regels voor de compensatie van de reële nettokost die voortvloeit uit de toepassing van de sociale maximumprijzen in de aardgassector en de tussenkomstregels voor het ten laste nemen hiervan bepaalt immers de nadere regels voor de terugbetaling van de leveranciers.

Het begrip residentiële beschermde klant wordt gedefinieerd in artikel 2 van het Koninklijk Besluit van het ministerieel besluit van 30 maart 2007 houdende vaststelling van sociale maximumprijzen voor de levering van aardgas aan de beschermde residentiële klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. Het fonds dekt dus niet de eventuele winstderving als gevolg van de toepassing van het sociaal tarief op de door de gewesten toegevoegde categorieën van beschermde klanten. De verkoop aan niet beschermde gedropte klanten wordt evenmin gedekt, aangezien het sociaal tarief niet van toepassing is op deze klanten.

Omdat de distributienetbeheerders niet beschikken over verkooptarieven aan niet beschermde klanten, wordt de normale verkoopprijs gedefinieerd door het Ministerieel Besluit van 15 februari 2005 tot vaststelling van maximumprijzen voor de levering van aardgas door de distributieondernemingen aan de eindafnemers wier leveringscontract werd opgezegd door hun leverancier en die niet als residentieel beschermde klanten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie in de zin van artikel 15/10, par. 2, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen kunnen beschouwd worden. De nadere regels voor de berekening worden verduidelijkt in de beslissing van de CREG (B)051124-CDC-490 over « de nadere regels betreffende de berekening van de marge voor de bepaling van de maximumprijzen toe te passen op niet beschermde gedropte klanten ».

De juiste berekening moet in twee stappen gebeuren :

- in een eerste fase moet de distributienetbeheerder zijn kostprijs, inclusief vervoer en distributie, vergelijken met het gewogen gemiddelde van de tarieven van de distributeurs die actief zijn in de zone, volgens de nadere regels bepaald door de beslissing van de CREG. De normale verkoopprijs is het hoogste van deze twee bedragen. De distributienetbeheerder heeft dus de waarborg dat hij zijn kosten zal kunnen dekken en zal in de meeste gevallen een winstmarge realiseren ;
- in een tweede fase moet de distributienetbeheerder deze « normale verkoopprijs » vergelijken met het sociaal tarief. Is het sociaal tarief lager dan de « normale verkoopprijs », dan kan de distributienetbeheerder een schuldvordering bij de CREG indienen om het verschil te recupereren.

Deze activiteit kan dus onmogelijk een tekort veroorzaken, integendeel, meestal zal ze zelfs een overschot geven.

Om al deze redenen heeft de CREG beslist dat de betrokken distributienetbeheerders de totale kosten van deze ODV van hun budget moeten aftrekken, met uitzondering van de kosten verbonden aan de levering van gas aan de gedropte niet beschermde klanten en aan de beschermde klanten die zijn opgenomen in artikel 33 van het Waals decreet van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt en die niet gedekt worden door artikel 2 van het ministerieel besluit van 30 maart 2007.

De distributienetbeheerder moet vervolgens om de drie maanden een schuldvordering indienen om het verschil tussen het normaal referentietarief en het sociaal tarief te dekken, evenals jaarlijks een schuldvordering om de administratiekosten te dekken. Dit betekent dat geen enkele beheerkost met betrekking tot de beschermde klanten mag worden opgenomen in het budget van de distributienetbeheerder en dat de distributietarieven deze kosten dus niet mogen dekken.

Aangezien de Waalse gemengde distributienetbeheerders zich aan de aanpassingsverzoeken van de CREG conformeerden, voldoet enkel ALG niet op dit punt.

REG-acties

Bovendien heeft de CREG, wegens gebrek aan verantwoording en adequate boeking, ook de kosten in verband met de REG-acties van ALG afgewezen.

3.6 Overeenstemming tussen tarieven en kosten

Het principe van overeenstemming van de kosten en de omzet wordt duidelijk geformuleerd in een van de richtlijnen opgenomen in artikel 15/5bis, §2, b van de oude gaswet, dat stelt dat de tarieven afhankelijk zijn van de kosten. Dit laat de DNB toe al zijn reële kosten te dekken die aan een of andere van zijn door de wet bepaalde taken kunnen verbonden zijn.

De CREG heeft erop toegezien dat de overeenstemming van de kosten met de ontvangsten zodanig voorgesteld wordt dat ze in staat zou zijn de gemaakte berekeningen te controleren en de impact van de eventuele wijzigingen in de kosten te volgen.

3.7 Volumes

Omdat de Waalse distributienetbeheerders zeer zwakke of zelfs negatieve groeivoorzichten met betrekking tot de volumes vooropstelden, heeft de CREG hen gevraagd om realistische hypothesen inzake de evolutie van de volumes te hanteren.

Als gevolg van dit verzoek hebben de Waalse gemengde distributienetbeheerders een realistischere benadering van de budgettering van de volumes van het jaar 2008 toegepast.

ALG heeft zich echter niet geconformeerd aan het verzoek van de CREG, hoewel zijn distributienet een belangrijke uitbreiding heeft gekend. Bijgevolg heeft de CREG de gebudgetteerde volumes gecorrigeerd door rekening te houden met een jaarlijkse groei van 2,5% van de volumes van de groep van de residentiële afnemers, waarbij ze zich steunde op een vergelijkende analyse ten opzichte van de andere distributienetbeheerders van het gewest.

Noteer dat, ingevolge vergelijkbare opmerkingen van de CREG, SIBELGA is overgegaan tot een actualisering van de volumes en aantallen klanten op basis van de factureringen van de eerste tien maanden van 2007, waardoor een verschillende verdeling tussen klantengroepen werd bekomen, met behoud van een ongewijzigd totaal volume. SIBELGA is dus ingegaan op dit verzoek tot aanpassing.

3.8 Aansluitingstarieven

Als gevolg van de talrijke klachten die de CREG heeft ontvangen over de formulering en de verstaanbaarheid van de aansluitingstarieven voor 2007 van de Waalse gemengde distributienetbeheerders, heeft de CREG deze laatsten een niet exhaustieve lijst van vastgestelde anomalieën en onduidelijkheden in de bijlagen van de aansluitingstarieven 2008 overgemaakt. De CREG voerde daarbij aan dat de tarieven en hun bijlagen niet mogen leiden tot uiteenlopende interpretaties door de markspelers en heeft de Waalse gemengde distributienetbeheerders verzocht hun aansluitingstarieven uitdrukkelijker te formuleren en de vastgestelde fouten eruit te halen. Aan deze verzoeken werd in het aangepaste tariefvoorstel voldaan.

3.9 Algemeen voorbehoud

De dossiers van de verschillende distributienetbeheerders vertonen nog andere leemten, met name de verantwoording van de werkingskosten, hetgeen de CREG niet toelaat een volledige verantwoording van de voorgestelde tarieven te krijgen.

Bijgevolg heeft de CREG in haar beslissingen van 19 december 2007 een algemeen voorbehoud geformuleerd dat reeds aanwezig was in de bonus/malus beslissingen van het voorgaande jaar en dat van primordiaal belang is voor de toekomst.

Dat voorbehoud luidt als volgt:

« Het feit dat in onderhavige beslissing geen enkele opmerking door de CREG wordt gemaakt over bepaalde exploitatiekosten, mag niet worden geïnterpreteerd als een stilzwijgende instemming naar het volgende exploitatiejaar toe. De CREG maakt dan ook een voorbehoud met betrekking tot al deze posten en zal in de loop van de volgende jaren de verantwoording en redelijkheid ervan aan een nader onderzoek onderwerpen. »

4. Tarieven van het distributienet

Tabel 4 hierna geeft een overzicht van de budgetten die na de goedkeuringsprocedure van de CREG aanvaard werden om in rekening gebracht te worden in de tarieven van het distributienet.

Tabel 4 – Budgetten (€)

	Vlaamse gemengde 2008
Goedgekeurd budget	246.065.486,15
Billijke vergoeding	106.358.654,57
Embedded costs	41.113.424,15
Totaal (excl. exploitatieoverschot/tekort)	393.537.564,87
Exploitatieoverschot/tekort	-21.953.310,89
Totaal	371.584.253,98

	Vlaamse zuivere 2008
Goedgekeurd budget	64.496.432,47
Billijke vergoeding	19.460.632,81
Embedded costs	16.646.478,47
Totaal (excl. exploitatieoverschot/tekort)	100.603.543,75
Exploitatieoverschot/tekort	11.317.074,36
Totaal	111.920.618,11

	Wallonië-Brussel 2008
Goedgekeurd budget	197.110.065,08
Billijke vergoeding	77.822.083,86
Embedded costs	8.323.782,13
Totaal (excl. exploitatieoverschot/tekort)	283.255.931,07
Exploitatieoverschot/tekort	-1.069.702,36
Totaal	282.186.228,71

Alle door de CREG goedgekeurde of opgelegde distributienettarieven werden openbaar gemaakt op de website van de CREG. Daarbij is het dus niet de bedoeling al deze tarieven in detail weer te geven. In tabellen 6 tot 11 worden de door de CREG goedgekeurde of opgelegde distributienettarieven voor de exploitatiejaren 2007 en 2008 weergegeven voor verschillende typeklanten, wat het mogelijk maakt de factuur te vergelijken van:

- verschillende typeklanten aangesloten aan dezelfde distributienetbeheerder en;

- één en dezelfde typeklant aangesloten aan verschillende distributienetbeheerders.

De gebruikte definities werden opgesteld door Eurostat (tabel 5). Voor de berekening van de tarieven worden de typeklanten ondergebracht in de overeenstemmende klantengroep volgens de verbruiksschijf waartoe ze behoren.

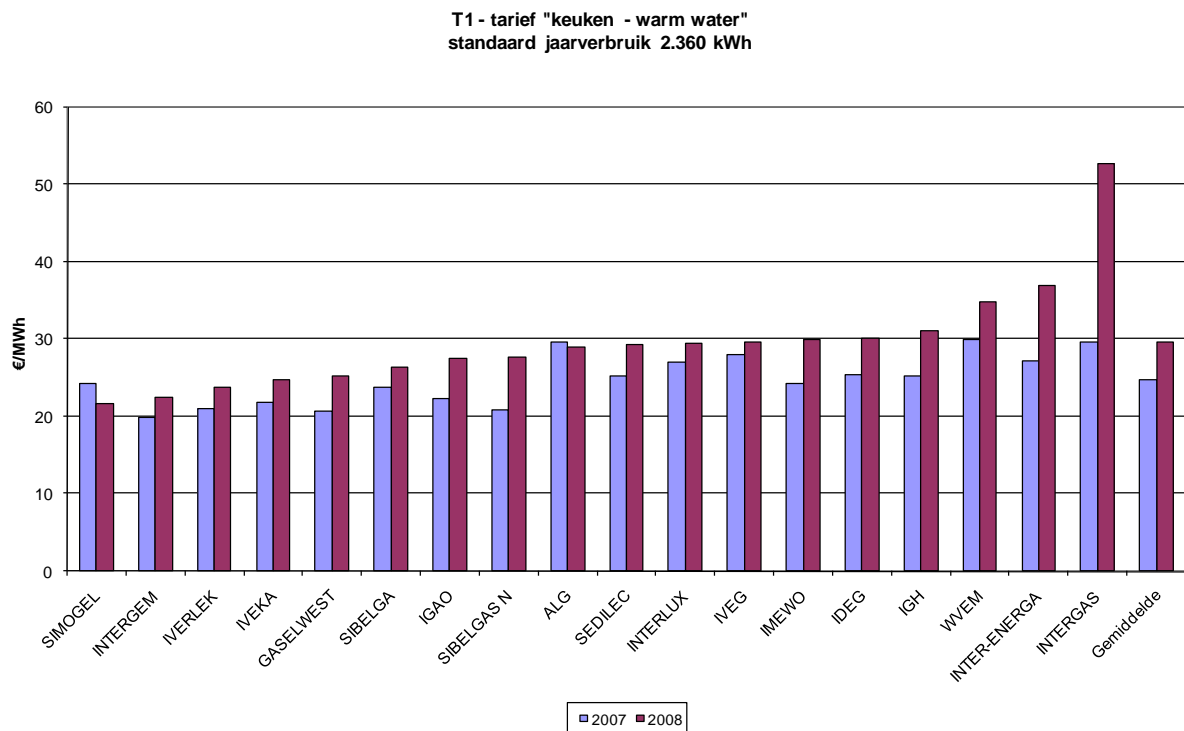
Tabel 5 : Typeklanten

Typeklanten EUROSTAT		
	Jaarverbruik (kWh)	Piek (kWh)
T1	2.360	
T2	23.260	
T3	330.000	
T4	2.300.000	
T5	5.000.000	2.500
T6	36.000.000	12.000

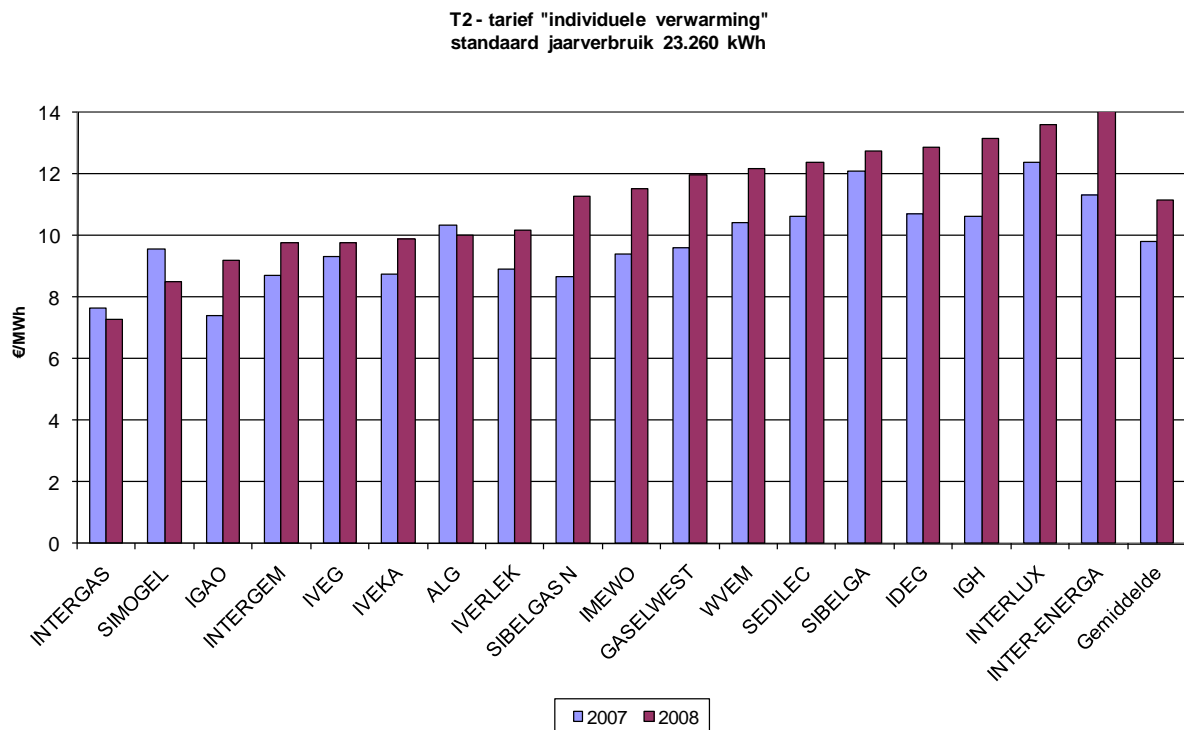
Voorafgaande commentaar en opmerkingen over de grafieken:

- De tarieven zijn exclusief BTW;
- Bij het lezen van de grafieken dient men de schaalverschillen in het oog te houden;
- Tarief T5 (klanten met telemeting en volume van minder dan 10 GWh per jaar) wordt voor sommige distributienetbeheerders niet weergegeven indien ze geen klanten in deze categorie hebben;
- Tarieven T4 tot T6 worden niet weergegeven voor INTERGAS, dat geen klanten in deze schijven heeft.

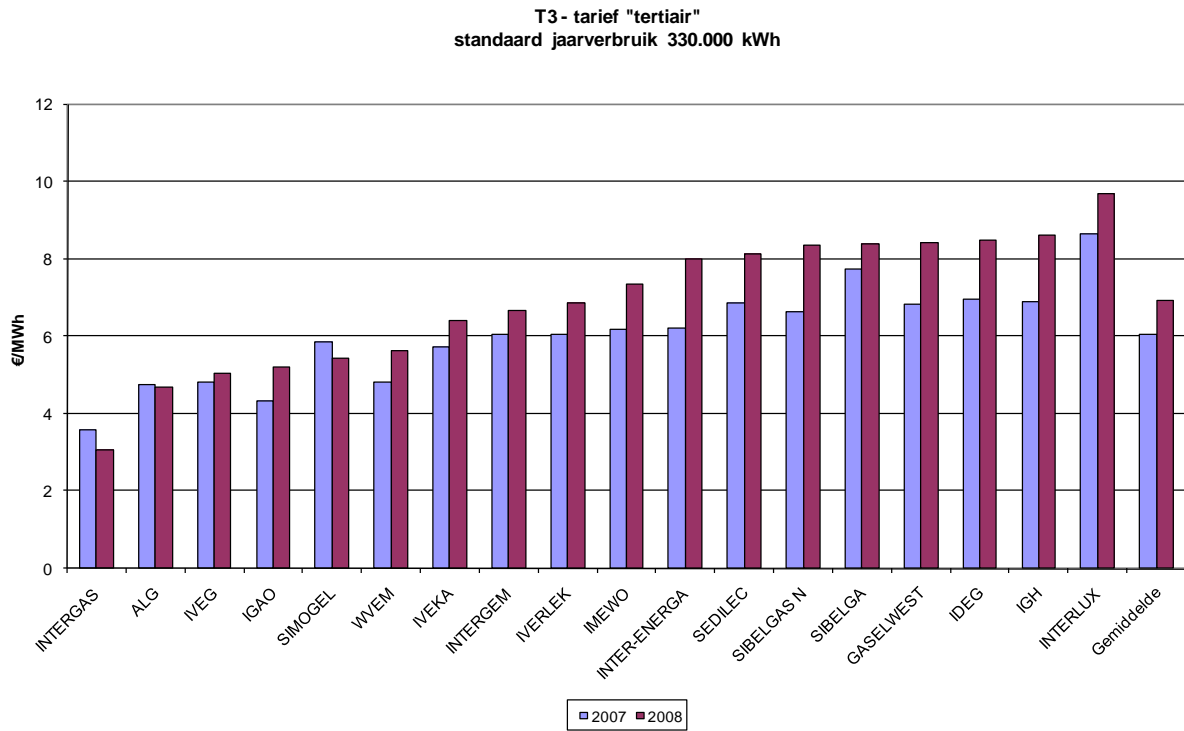
Tabel 6 – Vergelijking van de distributiekosten – schijf T1



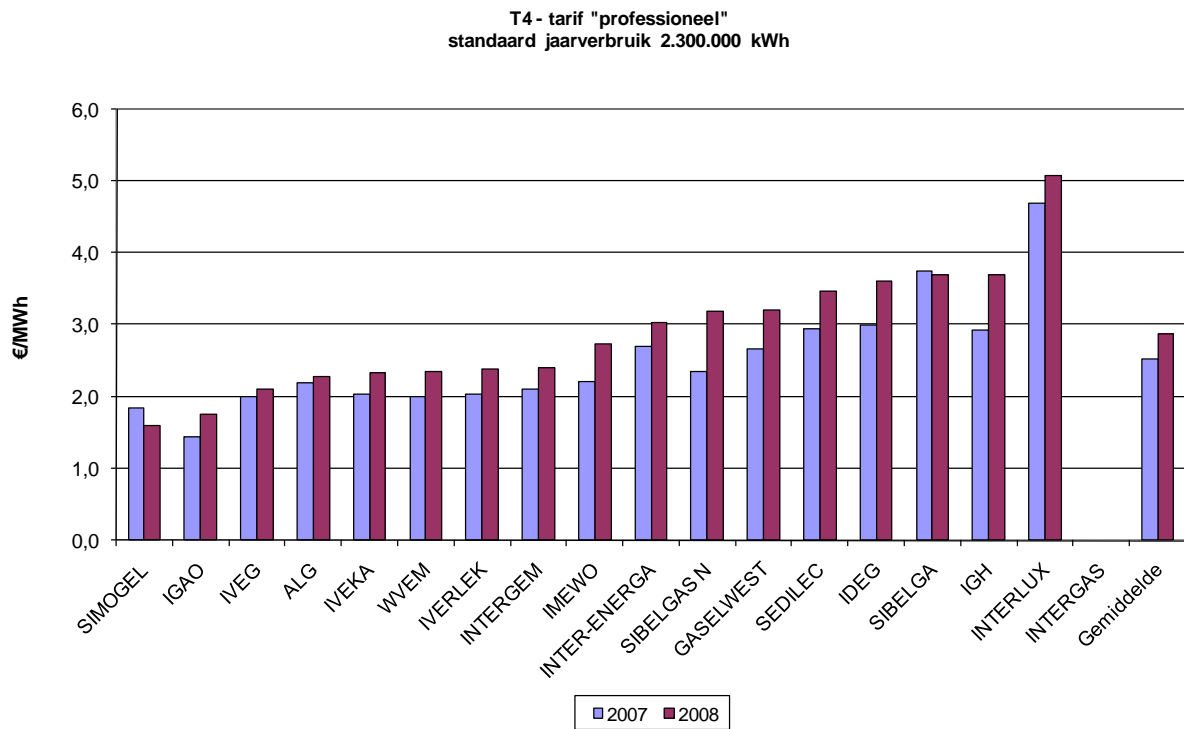
Tabel 7 – Vergelijking van de distributiekosten – schijf T2



Tabel 8 – Vergelijking van de distributiekosten – schijf T3

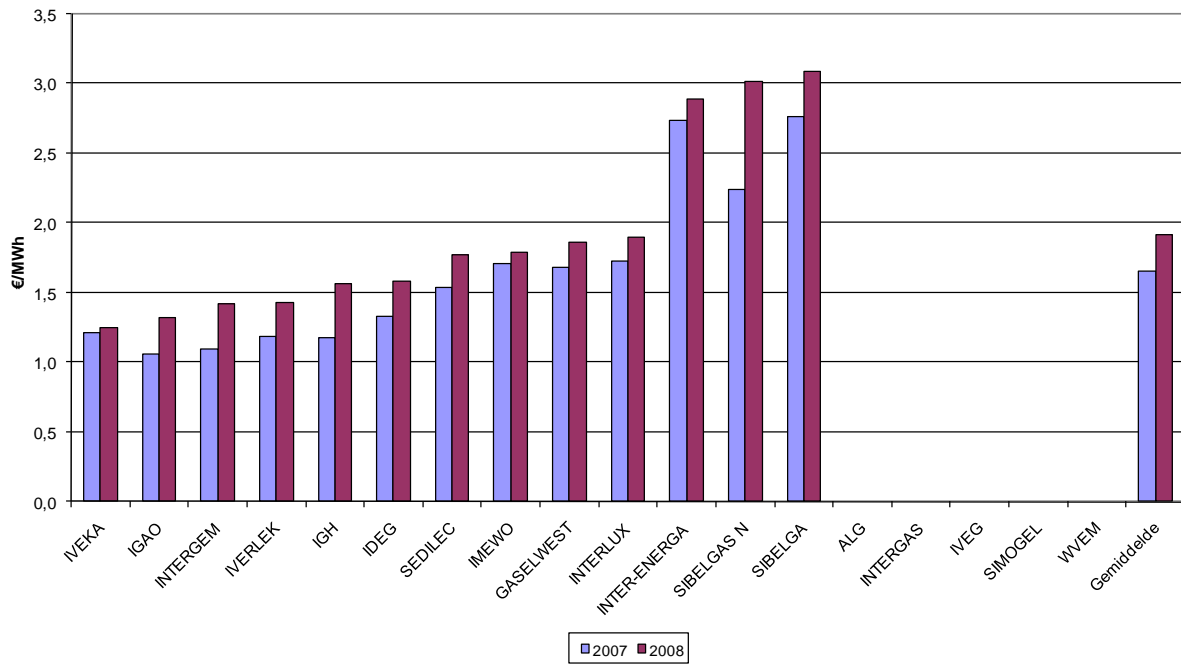


Tabel 9 – Vergelijking van de distributiekosten – schijf T4



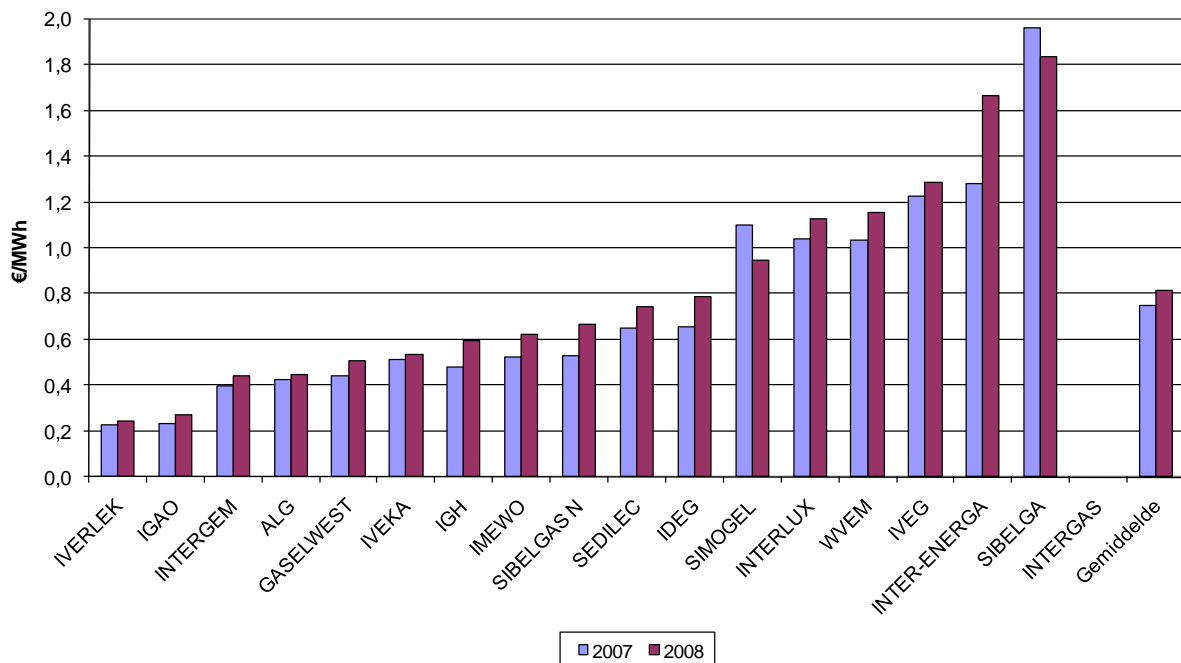
Tabel 10 – Vergelijking van de distributiekosten – schijf T5

T5- tarief "industrieel met telemeting" (5.000.000 kWh/jaar, piek 2.500 kW)



Tabel 11 – Vergelijking van de distributiekosten – schijf T6

T6- tarief "industrieel met telemeting" (36.000.000 kWh/jaar, piek 12.000 kW)



5. BESLUIT

Op enkele uitzonderingen na werden de wettelijke termijnen nageleefd in de procedure voor het vaststellen van de tarieven van het aardgasdistributienet. Voorlopige tarieven voor 2008 werden opgelegd aan vier aardgasdistributienetbeheerders (ALG, IVEG, INTERENERGA en WVEM). De tarieven van de overige distributienetbeheerders werden goedgekeurd en waren van toepassing gedurende het hele exploitatiejaar 2008.

De CREG heeft de aardgasdistributienetbeheerders onderworpen aan een DEA-analyse om een efficiënter beheer na te streven en ze tot een betere kostenbeheersing aan te zetten. Deze procedure had voor de laatste maal plaats in 2008, gezien de noodzaak aan een wetgevend initiatief voor de controle van de tarieven van de volgende regulatoire periode (2009 – 2012).

Na analyse dient vastgesteld dat de distributietarieven voor het jaar 2008 in het algemeen een stijgende tendens vertonen. Dat is hoofdzakelijk te wijten aan de verschillende uitspraken van het Hof van Beroep te Brussel in 2007. Daarin had dit een strenge houding aangenomen ten opzichte van de beoordelingsbevoegdheid waarover de CREG beschikt met betrekking tot de redelijkheid van de kosten.

Bovendien hebben deze uitspraken de CREG tot een dading gedwongen waardoor ze een deel van de in het verleden verworven kostendalingen kon behouden, maar aan de andere kant zal deze dading zich ook vertalen in een stijging van de distributietarieven.

Ondanks het aangaan van voornoemde dading, zijn de gevolgen van deze uitspraken niet te onderschatten :

- Wat de residentiële afnemers betreft, zijn de distributietarieven gemiddeld terug tot het peil van 2004 gekomen, het jaar vanaf hetwelk het directiecomité van de CREG de bevoegdheid kreeg om ze goed te keuren ;
- Wat de professionele afnemers betreft, zijn de distributietarieven gemiddeld 10% onder hun peil van 2004 gebleven.

De belangrijke kostenverminderingen die het directiecomité van de CREG sinds 2004 had bedongen, werden voor 2008 sterk teruggeschoefd en speelden niet meer in het voordeel van de verbruiker zoals dat de vorige exploitatiejaren het geval was.

Tot slot wordt dit verslag voor het laatst opgesteld krachtens artikel 14 van het Koninklijk Besluit van 29 februari 2004, dat een jaarlijkse regulatoire periode vastlegt. Voortaan zal de regulatoire periode vier jaar beslaan en zal krachtens artikel 25 van het Koninklijk Besluit van 2 september 2008 het verslag over de tarieven aan de minister voorgelegd worden binnen de zes maanden na het verstrijken van deze periode.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Guido Camps', written over a horizontal line.

Guido Camps
Directeur

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'François Possemiers', written over a horizontal line.

François Possemiers
Voorzitter van het Directiecomité